

Số: /HD-TTĐVNN

Ninh Giang, ngày 06 tháng 6 năm 2023

## MỘT SỐ BIỆN PHÁP HƯỚNG DẪN CHO SẢN XUẤT VỤ MÙA 2023

Đến thời điểm này, nông dân các địa phương đang thu hoạch lúa chiêm xuân và chuẩn bị cho công tác gieo cấy vụ mùa. Để thực hiện mục tiêu kế hoạch sản xuất vụ mùa, định hướng sản xuất cây vụ đông của UBND huyện, chủ động khắc phục được những diễn biến bất thuận của thời tiết gây khó khăn cho sản xuất vụ mùa 2023, đặc biệt là để đảm bảo tốt cho việc tổ chức quy vùng lúa chất lượng cao 30 ha trở lên (1 vùng – 1 giống – 1 thời gian) đối với giống lúa BC15, TBR225, mô hình VNR20... Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện đề nghị các HTX DVNN cung cấp giống đảm bảo chất lượng, đầy đủ, kịp thời cho nhân dân trong vùng sản xuất gieo cấy đúng lịch thời vụ. Lưu ý với các giống chất lượng cao, lúa lai, giống lúa có bản lá to, mềm, mẫn cảm với bệnh bạc lá. Cần thực hiện quy trình canh tác hợp lý, áp dụng đúng chân đất, nghiêm về thời vụ, mật độ gieo cấy, phân bón, các chất hỗ trợ cho sinh trưởng sao cho phù hợp:

- Đối với trà mùa sớm gồm các giống KD18; TBR279 gieo thẳng 20/6 – 25/6; gieo mạ trên nền đất cứng từ 05-10/6 → cấy khi mạ 7-10 ngày; gieo mạ được 05- 10/6 cấy khi mạ 18-20 ngày.

- Đối với trà mùa trung:

+ Lúa thuần gồm các giống Q5; KD18; TBR1; BT7KBL; Nếp 97; Nếp 415; Đài thơm 8; TBR225; VRN20 gieo mạ được 05-10/6 cấy khi mạ 18-20 ngày, gieo mạ trên nền đất cứng 10/6 – 20/6 cấy khi mạ 7- 10 ngày, gieo thẳng từ 20/6 - 25/6.

+ Lúa lai TH3-5: gieo mạ được 05-10/6 cấy khi mạ 18-20 ngày.

+ Nếp DT22, BC15: gieo mạ được 05-15/6 cấy khi mạ 18-20 ngày.

- Đối với giống nếp cái hoa vàng cấy ở trà mùa muộn: gieo mạ được 05-15/6 cấy từ 10 – 20/7.

Chú ý: Liên kết các hộ để gieo mạ trên diện tích hộ nông dân thu hoạch trà lúa chín sớm trước để lấy đất gieo mạ được đảm bảo về thời vụ.

### I. Làm đất và xử lý gốc rạ

Thời gian làm đất gieo cấy vụ mùa rất khẩn trương vì vậy nông dân cần tiến hành vệ sinh đồng ruộng, dọn sạch cỏ dại để tiêu diệt mầm mống sâu bệnh tồn tại trên gốc rạ, tranh thủ cày, lồng cày nhanh càng tốt, giữ nước mặt ruộng và sử dụng thêm các chế phẩm như Sumitri, Tricodema, penlat P, penlat G (hàm lượng hướng dẫn trên bao bì) hoặc rắc vôi bột 20-25 kg/sào để tăng độ PH trong đất tạo điều kiện cho rom rạ phân hủy nhanh, hạn chế nghẹt rễ, tránh ngộ độc hữu cơ, giúp cây lúa sau cấy sinh trưởng phát triển tốt, đặc biệt là trên chân đất chua trũng.

## II. Kỹ thuật ngâm ủ

Trong vụ mùa thời tiết thường nắng nóng, nên giống lúa khi ngâm hay bị chua dẫn đến hiện tượng hạt bị thối làm cho tỉ lệ nảy mầm thấp, thậm chí là không nảy mầm. Bên cạnh đó một số giống lúa vừa sản xuất trong vụ xuân (giống chuyển vụ) có hiện tượng ngủ nghỉ nên phải phá ngủ nghỉ thì tỉ lệ nảy mầm mới cao. Để không bị thiệt hại khi ngâm ủ hạt giống, đảm bảo kế hoạch sản xuất vụ mùa, nông dân cần chú ý một số kỹ thuật xử lý, ngâm ủ giống như sau:

### 1. Xử lý thóc giống

Trước khi ngâm nên phơi lại thóc giống: Thóc giống cần phơi lại 1-2 giờ trong nắng nhẹ (không phơi trực tiếp trên sân gạch hay sân xi măng). Phơi lại có tác dụng làm cho hạt hút nước nhanh, xúc tiến hoạt động của hệ thống men, tăng khả năng nảy mầm.

### 2. Ngâm thóc giống

- Đối với thóc giống chuyển vụ (giống mới thu hoạch), cần áp dụng phương pháp xử lý phá ngủ để tăng độ nảy mầm, nông dân có thể dùng 1 kg supe lân pha với 10 lít nước, khuấy đều để lắng cặn, sau gạn lấy nước trong ngâm với 10 kg thóc giống trong 8-10 giờ, sau đó vớt ra rửa sạch nước chua rồi ngâm tiếp bằng nước sạch với thời gian 24-36 giờ nữa và cứ 5-6 giờ thay nước một lần.

- Đối với giống không chuyển vụ thời gian ngâm nước thông thường đối với các loại giống lúa thuần trong vụ mùa là 24-36 giờ, các giống lúa lai là 16-18 giờ. Biểu hiện của thóc giống no nước là ngoại hình hạt căng đều, nhìn rõ thấy phôi màu trắng ở đầu hạt hoặc khi cắn nội nhũ (phân gạo ở giữa hạt) thấy bở mềm, hơi cứng ở lõi là đạt yêu cầu. Trong thời gian ngâm nước cứ 5-6 giờ thay nước một lần.

**Lưu ý:** - Ngâm thóc giống bằng nước lã sạch tránh nước giếng khơi, nước giếng khoan chưa qua lọc.

- Dùng chậu, thùng, bao để ngâm thóc giống ở nơi râm mát, không lên dùng bao xác rắn, bao nilon để ngâm ủ.

### 3. Ủ thóc giống

Nhiệt độ nảy mầm thích hợp với thóc giống là 28-32°C. Trong quá trình ủ phải thường xuyên kiểm tra và đảm bảo đủ độ ẩm.

**Lưu ý:** - Ủ thóc trong túi vải, bao tải đay, thùng thoát nước và để ở nơi thoáng mát.

- Trong quá trình ủ cần kiểm tra thường xuyên, không được để hạt giống sinh nhiệt quá mức làm thui mầm hoặc suy giảm sức sống của hạt giống. Khi thóc đã nhú mầm, nên “ngày ngâm, đêm ủ” để phát triển cân đối mầm và rễ.

- Trong quá trình ủ nên điều chỉnh mầm của hạt lúa giống sao cho phù hợp với từng điều kiện gieo trồng. Đối với gieo vãi chỉ cần hạt thóc nứt nanh, đối với gieo mạ được mạ sân thì mầm dài bằng 1/3 chiều dài của hạt thóc và rễ dài bằng hạt thóc, để khô ráo thì mang gieo.

### III. Tập trung thâm canh tốt khâu mạ

- Trên chân ruộng thấp trũng áp dụng kỹ thuật gieo mạ thưa và thâm canh mạ để có cây mạ khỏe.
- Trên chân ruộng cao chủ động nước mở rộng diện tích gieo mạ sên hoặc gieo thẳng.

#### 1. Làm mạ được

Đất phải cày bừa kỹ, bón phân hữu cơ vi sinh với lượng 80-100 kg + 2-3 kg phân NPK tổng hợp cho 1 sào (*không nên bón đậm cho mạ trong vụ mùa*). Mật độ gieo mạ: áp dụng kỹ thuật gieo mạ thưa, với giống lúa thuần 1 kg mạ gieo trên diện tích 25-30 m<sup>2</sup>, đối với lúa lai là 35-40 m<sup>2</sup>.

#### 2. Kỹ thuật gieo mạ sên

- Chọn đất gieo mạ: Bùn ao (không lấy bùn chua, nơi lá rụng) hoặc bùn ở ruộng đã được bừa cày, hoặc đất bột (không dùng đất sét, đất chua).
- Phân bón: Phân chuồng ủ mục hoặc phân hôi mục lẫn tro mục (nếu có) tỉ lệ 3 bùn: 1 phân hoặc phân supe lân (1-1,5 kg lân/m<sup>3</sup> bùn).
- Diện tích gieo: Gieo 3-5 m<sup>2</sup> cây cho 1 sào.
- Lượng giống: Tỷ lệ giống nảy mầm trên 95% chỉ cần 01 kg đến 1,5 kg giống cây cho 1 sào (360 m<sup>2</sup>).

#### ***Yêu cầu kỹ thuật:***

- + Ngâm giống khi hạt giống ủ đạt tiêu chuẩn “gai rúa” thì đem gieo.
- + Nơi gieo: Tùy địa điểm cụ thể gieo trên sên, bờ ruộng, vườn nhưng phải đủ ánh sáng chiếu vào (không được gieo dưới gốc cây).
- + Tạo mặt phẳng trên diện tích gieo thoát nước tốt, lót lá chuối hoặc giấy báo trải lên nền đối với địa điểm không phải là sên gạch hoặc bê tông (nếu gieo trên nền gạch hoặc bê tông thì phải có một lớp xỉ than hoặc đất bột để tạo độ thấm nước khi tưới).
- + Trộn bùn hoặc đất bột, với phân chuồng, phân hôi mục tỷ lệ 1:3 (1 phân 3 đất) hoặc lân đảo đều chang, gạt phẳng độ dày 1,5-2 cm, (yêu cầu bùn không được quá khô hoặc quá ướt). Nếu dùng đất bột khô san phẳng tưới ẩm sau đó gieo mạ và dùng đất bột nhỏ phủ mỏng, tuyệt đối không được tưới khi vừa mới gieo.
- + Chia giống ra nhiều phần, gieo nhiều lần cho đều.
- + Ngâm 0,5 kg lân Supe vào nước giải dự trữ. Khi mạ đạt 1,5 lá hòa loãng ra tưới yêu cầu tưới lại bằng nước lã để tránh mạ bị cháy sém do phân bón.
- + Cần phải giữ ẩm cho mạ thường xuyên.

### IV. Phân bón

Phân bón cho lúa mùa cần tuân thủ nguyên tắc bón phân cân đối, bón lót sâu, bón nặng đầu, nhẹ cuối, bón NPK hỗn hợp đặc biệt lót toàn bộ phân lân hoặc NPK chuyên lót trước khi cấy (cây trồng cần lân trong 4 tuần đầu) lót 20% ka li; 30% bón thúc; 50%

bón đón đồng, không bón lai dai, đặc biệt là bón đậm vào giai đoạn lúa làm đồng sẽ gây thừa đạm, lá non, mềm dễ bị nhiễm bệnh bạc lá trong vụ mùa.

## **V. Dịch hại**

### **1. Sâu bệnh hại**

- Vụ mùa thời tiết nắng ấm, lúa sinh trưởng nhanh, nguồn thức ăn dồi dào là điều kiện cho sâu bệnh phát sinh, phát triển đặc biệt là sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân, rầy nâu – rầy lưng trắng, bệnh bạc lá do nấm do đó cần phải theo dõi chặt chẽ, dự báo dự tính sâu bệnh hại, phát hiện sớm, ngăn ngừa kịp thời, không để cơ hội và điều kiện cho sâu bệnh phát sinh thành dịch (theo hướng dẫn của Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện).

- Tiến hành phun trừ rầy trên mạ được, mạ sân trước khi gieo cấy 3-5 ngày để phòng trừ bệnh vàng lùn, lùn sọc đen (nhất là trên những chân ruộng đã bị nhiễm bệnh từ vụ mùa năm trước).

**2. Cỏ dại:** Tất cả diện tích gieo mạ được cần phải dùng thuốc cỏ có độ an toàn cao như Sofit 300EC, phun khi ruộng có lớp nước mỏng, không được hoà với bất kỳ loại thuốc bảo vệ thực vật nào với thuốc cỏ để phun, phun khi trời mát.

**3. Chuột hại:** Thực hiện có hiệu quả kế hoạch diệt chuột năm 2023. Tập trung diệt chuột bằng mọi biện pháp (thủ công, bẫy bả, dùng thuốc hoá học) đặc biệt chú ý diệt chuột tại các khu vực gò đồng, bãi rác, khu chuyên đổi, khu dân cư,... Tuyệt đối không sử dụng thuốc chuột ngoài danh mục. Nghiêm cấm các hình thức sử dụng điện để diệt chuột.

**4. Ốc bươu vàng:** Đây là đối tượng gây hại ở giai đoạn mạ mới gieo, ngay từ khi đưa nước tưới dưỡng cho ruộng mạ gây tổn thất lớn về mật độ. Vì vậy các hộ nông dân cần kiểm tra, nếu phát hiện có ốc bươu vàng cần phải xử lý ngay, bắt thủ công nếu mật độ thấp, còn mật độ cao thì xử lý bằng thuốc hóa học.

Trên đây là một số biện pháp hướng dẫn cho sản xuất vụ mùa 2023. Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện đề nghị UBND các xã, thị trấn, các HTX DVNN, các khuyến nông viên cơ sở chỉ đạo, hướng dẫn nông dân áp dụng để có một vụ mùa đạt hiệu quả cao nhất./.

### **Nơi nhận:**

- Huyện ủy - HĐND – UBND huyện;
- Các phòng ban chuyên môn;
- Đài phát thanh huyện;
- UBND các xã, thị trấn;
- Các HTX dịch vụ nông nghiệp; KNV cơ sở;
- Lưu: VT.

### **GIÁM ĐỐC**

**Nguyễn Văn Thường**